

УДК 351.743(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2022.3.51>**В. В. Буга**кандидат юридичних наук, доцент, декан факультету № 4
Донецького державного університету внутрішніх справ

ОБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА

У статті встановлено, що складом адміністративного правопорушення визнається сукупність об'єктивних і суб'єктивних ознак, за наявності яких діяння стає адміністративним правопорушенням (деліктом). У складах конкретизуються загальні ознаки адміністративних правопорушень, тим самим законодавець диференціює кожен випадок протиправних діянь (дій чи бездіяльності), а особи, які застосовують право, здійснюють кваліфікацію адміністративних правопорушень. Сукупність головних, визначальних ознак складу адміністративного правопорушення виділена законодавцем як типові, необхідні і водночас достатні для притягнення особи до юридичної відповідальності ознаки.

Встановлення об'єкта адміністративного правопорушення у сфері будівництва – це ключовий аспект визначення його суспільно-шкідливих наслідків та механізмів негативного впливу на суспільні відносини. Будучи інтегральним елементом складу адміністративного правопорушення, об'єкт посягання відіграє важливу роль як у застосуванні адміністративно-деліктних норм, так і в процесах їх творення та систематизації. Від правильності його визначення великою мірою залежать результати юридичної кваліфікації, підсумки розгляду кореспондуючих адміністративних справ та обґрунтованість рішень про накладення адміністративних стягнень.

Включення адміністративно-деліктної норми до певної глави Кодексу України про адміністративні правопорушення означає, що саме відносини, охоплені назвою цієї глави, законодавець розглядає як основний об'єкт правопорушення. Решта правовідносин розглядаються як додаткові об'єкти. Звідси випливає цілком закономірний висновок про те, що для систематизації адміністративно-деліктного законодавства вирішальне значення має тільки той з об'єктів, який лежить у площині родового об'єкта (основний об'єкт). Інші (додаткові) об'єкти, хоча й потерпають від того самого проступку, але безпосередньо не впливають на його законодавче віднесення до певної категорії правопорушень.

Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення у сфері будівництва знаходить прояв у дії (будівництво на земельній ділянці, яка не була відведена для цієї мети; без відповідного документа; недодержання архітектурних, санітарних, екологічних, протипожежних та інших вимог і правил, а також зміна окремих конструктивних елементів житлового будинку та ін.) чи бездіяльності (ігнорування технічних вимог, протипожежної безпеки, будівельних стандартів та ін.).

Ключові слова: будівництво, сфера будівництва, правопорушення, об'єкт, спосіб, запобігання, реагування.

У світлі нових викликів сучасності та потреб українського суспільства у відбудові житлових кварталів, адміністративних будівель інших об'єктів інфраструктури, які були знищені чи пошкоджені внаслідок воєнних дій, розпочатих російським агресором, сфера будівництва набирає якісно та кілько нових обертів. Відповідно особливу значущість становить адміністративно-правовий механізм запобігання

правопорушенням у означеній сфері, тим паче, що стан здійснення господарських робіт й без того, характеризується динамікою зростання кількості вчинених протиправних деліктів (зокрема, недбалість у використанні технологій, порушення норм, правил та стандартів якості, розкрадання коштів та матеріалів, завищення обсягів і вартості будівельних робіт, корумпованість службових осіб підрядних організацій та державних контролюючих органів, порушення законодавства під час плану-

вання і забудови територій, самовільне будівництво тощо).

Відповідно до ст. 9 Кодексу України про адміністративні правопорушення, адміністративним правопорушенням (проступком) визнається протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність [1]. І хоча сам термін «склад адміністративного правопорушення» є лише науковою дефініцією, яка не має нормативного характеру, саме він є стрижнем науки адміністративного права. Тобто, законодавець в Кодексі України про адміністративні правопорушення (КУпАП) не розкриває ані поняття складу правопорушення, ані системи його основних ознак. Про склад адміністративного проступку згадується лише в п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП, що відносить відсутність складу адміністративного правопорушення до переліку обставин, які виключають провадження в справі [1]. Таким чином, встановлення складу адміністративного правопорушення – це суто пізнавальна діяльність, в основі якого лежить процес тлумачення законодавства [2, с. 52].

Існують різні формулювання юридичного складу адміністративного правопорушення, однак вони є абсолютно подібними за сутнісним наповненням. Так, на думку В. М. Берізко, визначення складу правопорушення має важливе практичне значення, адже дозволяє виявити як фактичні ознаки будь-якого вчинку особи співвідносяться з юридичними ознаками, закріпленими в нормах чинного законодавства [3, с. 83]. О. Г. Стрельченко звертає увагу, що адміністративним правопорушенням властивий цілий ряд характерних ознак, які утворюють їх юридичні склади [4, с. 138]. В. А. Бортник надає визначення складу адміністративного правопорушення як встановлену правом сукупність ознак (елементів), за наявності яких суспільно-шкідливе діяння може розглядатися як адміністративне правопорушення [5, с. 84].

На думку В. К. Колпакова, склад адміністративного правопорушення становить

собою сукупність головних, визначальних ознак, які виділені законодавцем як типові, необхідні і водночас достатні для притягнення особи до юридичної відповідальності [6, с. 25]. О. В. Кузьменко, М. В. Плугатир, І. Д. Пастух та ін. тлумачать поняття як передбачений нормами права комплекс ознак або елементів, за наявності яких певне протиправне діяння можна кваліфікувати як адміністративний проступок [7, с. 3]. Я. В. Задорожна зауважує, що склад правопорушення – це система суб'єктивних і об'єктивних ознак, які є необхідними і достатніми для визнання факту, що особа вчинила конкретний адміністративний проступок [8, с. 10].

Отже, у будь-якому випадку, складом адміністративного правопорушення визнається сукупність об'єктивних і суб'єктивних ознак, за наявності яких діяння стає адміністративним правопорушенням (деліктом). У складах конкретизуються загальні ознаки адміністративних правопорушень, тим самим законодавець диференціює кожен випадок протиправних діянь (дій чи бездіяльності), а особи, які застосовують право, здійснюють кваліфікацію адміністративних правопорушень. Сукупність головних, визначальних ознак складу адміністративного правопорушення виділена законодавцем як типові, необхідні і водночас достатні для притягнення особи до юридичної відповідальності ознаки.

Теоретиками права сформульований висновок про те, що головна роль складу правопорушення полягає у розмежуванні правомірного діяння та протиправного. При цьому формується правова культура та система знань стосовно того, що саме перебуває під охороною закону (об'єкт), які дії можуть завдати шкоди іншим учасникам (об'єктивна сторона), хто саме може відповідати за такі дії (суб'єкт) та яким при цьому повинен бути психічний стан особи (суб'єктивна сторона) [9, с. 9].

Адміністративні правопорушення у сфері будівництва, як і будь-які інші протиправні діяння, відповідальність за які передбачена вітчизняним адміністративно-деліктним законодавством, характеризуються притаманною їм специфікою. У практичній пло-

щині важливість дослідження об'єктивних ознак правопорушень у сфері будівництва пояснюється тим, що від точності встановлення всіх елементів залежить правильна кваліфікація протиправного діяння, а відповідно і рівень дотримання законності у сфері будівництва.

До об'єктивних ознак складу правопорушення належать об'єкт посягання, тобто врегульовані й такі, що охороняються адміністративним правом суспільні відносини, і об'єктивна сторона – зовнішні ознаки, що характеризують протиправність діяння, шкідливі наслідки посягання, причинний зв'язок між діянням і наслідками, що настали, місце, час, спосіб вчинення правопорушення тощо.

Як зазначає М. Р. Гарат різнорівневий вплив на суспільні відносини чітко прослідковується на прикладі адміністративних правопорушень у сфері містобудівної діяльності. На рівні одиничних проявів такі порушення становлять небезпеку для конкретних соціальних відношень, пов'язаних з тими чи іншими аспектами планування і забудови територій (наприклад, з приводу якості проектної документації для виконання будівельних робіт, з приводу забезпечення якості і безпеки будівельних матеріалів, з приводу здійснення авторського або технічного нагляду за об'єктом будівництва тощо) [10, с. 75]. На галузевому рівні вони дестабілізують широкий комплекс відносин, які складаються в містобудівній діяльності і спрямовуються на забезпечення сталого розвитку територій з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів [11]. І, нарешті, через комплексний вплив на містобудування як складову загальної суспільно-економічної системи відповідні правопорушення негативно впливають на цю систему в цілому, а отже – на всі суспільні відносини, які в ній складаються.

Під родовим об'єктом адміністративного правопорушення прийнято розуміти коло однорідних за своєю соціальною, політичною або економічною природою суспільних відносин. Видовий об'єкт – самостійний складовий різновид родового об'єкта, відокремлена група суспільних відносин, загальних для низки проступків (наприклад, суспільні відносини, пов'я-

зані з дотриманням будівельних норм, стандартів, законодавства тощо, які в сукупності з іншими відносинами складають родовий об'єкт у сфері встановленого порядку управління). У цьому контексті варто звернути увагу на дискусійність міркувань К. Р. Резворович, яка обґрунтовує полігалузовий характер родового об'єкта адміністративних правопорушень у будівництві, поширюючи його на різно-рідні і в соціальному відношенні вельми «віддалені» від будівельної сфери правовідносини. На думку дослідниці, родовим об'єктом адміністративних правопорушень, зокрема, правопорушень у сфері будівництва виступають: особа, свободи і права громадян, встановлений порядок управління, суспільна безпека, відносини власності, державний та суспільний порядок [12, с.154].

Фактично, включення адміністративно-деліктної норми до певної глави КУпАП означає, що саме відносини, охоплені назвою цієї глави, законодавець розглядає як основний об'єкт правопорушення. Решта правовідносин розглядаються як додаткові об'єкти. Звідси випливає цілком закономірний висновок про те, що для систематизації адміністративно-деліктного законодавства вирішальне значення має тільки той з об'єктів, який лежить у площині родового об'єкта (основний об'єкт). Інші (додаткові) об'єкти, хоча й потерпають від того самого проступку, але безпосередньо не впливають на його законодавче віднесення до певної категорії правопорушень [13, с. 52]. Залежно від позиції законодавця, в аспекті різних правопорушень одні й ті самі суспільні відносини можуть співвідноситись як основний та додатковий об'єкти, і навпаки – як додатковий та основний. Так, наприклад, основним безпосереднім об'єктом вимагання у замовника документів, не передбачених законодавством (ч. 3 ст. 96-1 КУпАП), є суспільні відносини з приводу будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів чи споруд, а додатковим безпосереднім об'єктом – встановлений порядок управління. Водночас, встановлений порядок управління являє собою основний об'єкт правопорушення передбаченого ч. 1

ст. 188-42 КУпАП (невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб органів державного архітектурно-будівельного контролю). Натомість, суспільні відносини у сфері будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту об'єктів чи споруд слугують додатковим безпосереднім об'єктом даного правопорушення.

Наступним елементом складу адміністративного проступку є *об'єктивна сторона*, яка розкриває антисоціальну спрямованість, суспільну небезпеку, характер і ступінь спричинюваної шкоди. Усі ці ознаки можуть бути встановлені не інакше, як під час аналізу конкретного юридичного факту – акту протиправної поведінки.

Як зауважує А. А. Самойлович, об'єктивна сторона є головним чинником встановлення об'єктивної істини у справі про адміністративне правопорушення. Тільки на основі фактичного діяння може бути встановлено склад делікту, в тому числі його суб'єктивні ознаки, котрі об'єктивуються в конкретному акті людської поведінки [14, с. 55]. Крім того, важлива роль об'єктивної сторони зумовлена тим, що вона дозволяє відшукати необхідну адміністративно-деліктну норму, а також відмежувати конкретне правопорушення від інших подібних деліктів (злочинів, проступків тощо). Адже існують правопорушення абсолютно тотожні за всіма іншими ознаками їх юридично складу. Різниця між ними полягає у відмінностях об'єктивної сторони [15, с. 99]. У деяких випадках ця різниця може бути виявлена лише в окремих елементах (ознаках) об'єктивної сторони. Так, наприклад, виробництво або виготовлення будівельних матеріалів, виробів, конструкцій, які підлягають обов'язковій сертифікації, але не пройшли її, кваліфікується за ч. 15 ст. 96-1 КУпАП. Водночас, виробництво або виготовлення будівельних матеріалів, виробів, конструкцій, які не відповідають вимогам державних норм, стандартів або технічним умовам, – це адміністративний проступок, передбачений ч. 17 зазначеної статті [1].

До обов'язкових ознак адміністративного правопорушення будь-якої групи суспільних відносин, завжди відносять діяння у формі дії або бездіяльності.

Діяння безпосередньо вказується в диспозиції статті Особливої частини КУпАП, або однозначно впливає з її змісту.

Наприклад, аналіз змісту ст. 96, 96-1, 96-2 КУпАП дозволяє зробити висновок, що у формі дії можуть бути вчинені такі правопорушення, як: експлуатація об'єктів будівництва, не прийнятих в експлуатацію; передача замовнику проектної документації для виконання будівельних робіт на об'єкті, розробленої з порушенням вимог законодавства; вимагання у замовника документів, не передбачених законодавством; вимагання під час проведення експертизи документів, не передбачених законодавством; видача сертифіката про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта, збудованого з порушенням будівельних норм; вимагання під час реєстрації декларації про готовність об'єкта до експлуатації видачі дозволів і сертифікатів документів, не передбачених законодавством та ін. [1; 16].

Об'єктивна сторона зазначених правопорушень варіюється залежно від об'єкту будівництва, технічних показників, проектних вимог тощо. Наприклад: *за результатами перевірки складено акт перевірки дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил, в якому зазначено про такі порушення:*

- *будівельні роботи на об'єкті будівництва виконані без належно затвердженого проекту, а саме: без отримання технічних умов на водопостачання та в частині забезпечення пожежної та технічної безпеки;*

- *роботи з благоустрою території виконані з відхиленням від проекту РП 12-00-ГП лист ГП-7, замість асфальтобетонного покриття виконано армобетонне;*

- *на об'єкті відсутній журнал зварювальних робіт, акти на закриття прихованих робіт по ущільненню ґрунту під фундаменти, акт про зняття та збереження родючого шару ґрунту, акт лабораторних випробувань зразків бетону та ін.;*

- *особою, відповідальною за здійснення авторського нагляду, не фіксуються результати авторського нагляду;*

- *особою, відповідальною за здійснення технічного нагляду, не оформлювалися*

акти виконаних з недоліками робіт, не вимагалось від підрядника виконання робіт відповідно до проєктно-кошторисної документації, усунення відхилень від проєктних рішень, перевірка відповідності виконаних будівельно-монтажних робіт проєктним рішенням та вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил [17].

Звідси слідує, що шляхом бездіяльності можуть вчинятись, зокрема: порушення строків надання замовникові містобудівних умов та обмежень, будівельного паспорта забудови земельної ділянки; порушення строків надання замовникові висновків експертизи проєктної та містобудівної документації; порушення строків видачі (відмови у видачі) дозволу на виконання будівельних робіт; неподання або несвоєчасне подання замовником інформації про передачу права на будівництво об'єкта іншому замовнику; невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб органів державного архітектурно-будівельного контролю та головних інспекторів будівельного нагляду тощо [1; 16].

Типовим прикладом, є наступне судове рішення: Судом переглядалась справа, відповідно до якої постановою відповідача ОСОБА_1 було визнано винним у вчиненні адміністративного правопорушення передбаченого частиною першою статті 96 КУпАП та накладено стягнення у вигляді штрафу в розмірі 1700,00 грн. Вказане адміністративне стягнення було накладено за наведення недостовірних даних, які були вказані останнім в пункті 11.1 декларації про готовність об'єкта до експлуатації. Перевіливши доводи касаційної скарги, правильність застосування норм матеріального та процесуального права судами попередніх інстанцій, Суд дійшов наступних висновків: заповнення та подання документів обумовлюється вчиненням разової дії у певний час, яка в свою чергу завершується моментом реєстрації такого документу уповноваженим органом. У випадку, що переглядався Верховним судом, після реєстрації декларації, уповноважений орган у встановлені строки не вчинив жодних дій щодо відомостей, зазначених у декларації, а тому порушення, передбачене ч. 1 ст. 96 КУпАП не може вважатися триваючим [18].

У даному випадку недостовірні дані було зазначено відповідачем у декларації про готовність об'єкта до експлуатації, однак у постанові останнього визнано винним у вчиненні адміністративного правопорушення передбаченого ч. 1 ст. 96 КУпАП.

Як вже було зазначено, певний вид правопорушень у сфері будівництва вчиняється шляхом поєднання дій і бездіяльності. Наприклад, адміністративне правопорушення, передбачене ч. 9 ст. 96-1 КУпАП (виконання окремих видів робіт, пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури, відповідальним виконавцем, який згідно із законодавством повинен мати кваліфікаційний сертифікат, без отримання в установленому порядку такого сертифіката) характеризується нерозривною єдністю дій (виконання робіт, пов'язаних із створенням об'єктів) і бездіяльності (неотримання кваліфікаційного сертифіката відповідальним виконавцем). У такому разі відсутність одного з двох проявів діяння (дії або бездіяльності) автоматично виключає його протиправність та, як наслідок, унеможлиблює кваліфікацію учиненого за ч. 9 ст. 96-1 КУпАП [1].

Крім того, поєднанням дій і бездіяльності властиве об'єктивній стороні таких правопорушень, як виконання підготовчих робіт без подання повідомлення про їх початок; виконання будівельних робіт без дозволу на їх виконання; виробництво або виготовлення будівельних матеріалів, виробів, конструкцій, які підлягають обов'язковій сертифікації або показники безпеки яких наводяться в нормативних документах і підлягають підтвердженню відповідності шляхом сертифікації або декларування, але не пройшли їх; невиконання приписів органів державного архітектурно-будівельного контролю щодо зупинення підготовчих та будівельних робіт [1].

Отже, встановлення об'єкта адміністративного правопорушення у сфері будівництва – це ключовий аспект визначення його суспільно-шкідливих наслідків та механізмів негативного впливу на суспільні відносини. Будучи інтегральним елементом складу адміністративного правопорушення, об'єкт посягання відіграє важливу роль як у застосуванні адміністративно-деліктних норм, так і в про-

цесах їх творення та систематизації. Від правильності його визначення великою мірою залежать результати юридичної кваліфікації, підсумки розгляду кореспондуючих адміністративних справ та обґрунтованість рішень про накладення адміністративних стягнень. Об'єкт адміністративного правопорушення є визначальним критерієм структуризації Особливої частини КУпАП, як основного акту адміністративно-деліктного законодавства.

Загальним об'єктом правопорушень у сфері будівництва виступають відносини, що регулюються та охороняються нормами права. Родовий об'єкт відображений у Главі 8 Особливої частини КУпАП «Адміністративні правопорушення в промисловості, будівництві та у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів». Видовим об'єктом складу правопорушень у сфері будівництва є суспільні відносини, пов'язані з дотриманням будівельних норм, стандартів, чинного законодавства тощо, які в сукупності з іншими відносинами складають родовий об'єкт у сфері встановленого порядку. Безпосереднім об'єктом правопорушень у сфері будівництва є суспільні відносини визначені конкретною нормою.

Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення у сфері будівництва знаходить прояв у дії (наприклад, здійснюється на земельній ділянці, яка не була відведена для цієї мети; проводиться без відповідного документа, який дає право виконувати будівельні роботи, чи належно затвердженого проєкту; недодержання архітектурних, санітарних, екологічних, протипожежних та інших вимог і правил, а також зміна окремих конструктивних елементів житлового будинку, будівлі, споруди, що впливає на їх міцність і безпечність) чи бездіяльності (зокрема, ігнорування технічних вимог, протипожежної безпеки, будівельних стандартів тощо).

Точне з'ясування об'єктивних ознак адміністративних правопорушень у сфері будівництва є важливою запорукою їх правильної кваліфікації. Зважаючи на це, увага має бути приділена якості їх законодавчого опису, методиці їх встановлення та повноті процесуальної фіксації.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон від 7 груд. 1984 р. № 8073-X. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
2. Колпаков В. К. Адміністративний проступок: критерії визначення. *Вісник прокуратури*. 2005. № 5. С. 51-52.
3. Берізко В. М. Особливості складу адміністративного правопорушення у сфері протидії легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 80-83.
4. Стрельченко О. Г. Специфіка проступку як складової частини адміністративного делікту. *Право і суспільство*. 2012. № 3. С. 137-143.
5. Бортник В. А. Адміністративне право України : навчальний посібник. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. 222 с.
6. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): Навч. посіб. Київ, 2008. 256 с.
7. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення: навч. посіб. О. В. Кузьменко, М. В. Плугатир, І. Д. Пастух та ін. К., 2016. 388 с.
8. Задорожна Я. В. Спосіб вчинення протиправного діяння як ознака об'єктивної сторони адміністративного проступку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2016. 18 с.
9. Комлик В. В. Склад правопорушення: теоретичні підходи та практичні виміри: автореф дис. к.ю.н.: 12.00.01. К., 2017. 18 с.
10. Гарат М.Р. Об'єкт адміністративних правопорушень у сфері містобудівельної діяльності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 8. С. 217-219.
11. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лют. 2011 р. № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17/print>
12. Резворович К. Р. Адміністративно-правове забезпечення реалізації державної політики у сфері будівництва : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Дніпропетровськ, 2016. 194 с.
13. Нефедова А. В. Об'єкт адміністративних проступків на автомобільному транспорті. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Право». 2019. № 55, т. 2. С. 49-54.
14. Самойлович А. А. Об'єктивна сторона корупційних правопорушень. *Науковий вісник Ужгородського національного уні-*

- верситету. Серія: Право. 2019. Вип. 58. Т. 2. С. 54-57.
15. Гуржій А. В. Адміністративна відповідальність за порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів та проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2013. 210 с.
 16. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності : Закон від 14 жовт. 1994 № 208/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/208/94-%D0%B2%D1%80#Text>
 17. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 30 лип. 2020 р. Справа №521/15813/16-а. Єдиний Державний Реєстр Судових Рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/90713953>
 18. Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 23 груд. 2019 р. Проведення №К/9901/13498/18. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86552118>

Buha V. Objective signs of offenses in the field of construction

The article establishes that the composition of an administrative offense is recognized as a set of objective and subjective signs, in the presence of which the act becomes an administrative offense (delict). The general features of administrative offenses are specified in the articles, thereby the legislator differentiates each case of illegal acts (actions or inactions), and the persons who apply the law carry out the qualification of administrative offenses. The set of main, defining signs of an administrative offense is highlighted by the legislator as typical, necessary and at the same time sufficient signs to bring a person to legal responsibility.

Establishing the object of an administrative offense in the field of construction is a key aspect of determining its socially harmful consequences and mechanisms of negative impact on social relations. Being an integral element of the composition of an administrative offense, the object of encroachment plays an important role both in the application of administrative-delict norms and in the processes of their creation and systematization. The results of legal qualifications, the results of consideration of corresponding administrative cases, and the validity of decisions on imposing administrative fines largely depend on the correctness of its definition.

The inclusion of an administrative-delict rule in a certain chapter of the Code of Ukraine on Administrative Offenses means that it is the relations covered by the title of this chapter that the legislator considers as the main object of the offense. The rest of the legal relations are considered as additional objects. From this follows a completely natural conclusion that for the systematization of administrative-delict legislation, only the one of the objects that lies in the plane of the generic object (the main object) is of decisive importance. Other (additional) objects, although suffering from the same misdemeanor, do not directly affect its legal assignment to a certain category of offenses.

The objective side of an administrative offense in the field of construction is manifested in action (construction on a plot of land that was not allocated for this purpose; without an appropriate document; non-compliance with architectural, sanitary, ecological, fire-fighting and other requirements and rules, as well as changing individual constructive elements of a residential building, etc.) or inaction (ignoring technical requirements, fire safety, construction standards, etc.).

Key words: construction, field of construction, offense, object, method, prevention, response.